

МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ВИКЛАДАННЯ УПРАВЛІНСЬКИХ ДИСЦИПЛІН В УМОВАХ РОЗВИТКУ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Перехід на цифрові технології обумовив радикальні зміни не тільки у організації побуту людей, але і їх професійній діяльності. Призвів до радикальних змін на ринку праці та організації управлінської діяльності та впливає на освіту та майбутнє праці. Це призвело до формування нових освітніх тенденцій та закономірностей: створення єдиного європейського освітнього простору, реалізації людиноцентристської парадигми навчально-виховного процесу, уніфікування і стандартизація освітніх підходів; створення умов для освіти упродовж усього життя, впровадження компетентнісного підходу. Таким чином, освіта ХХІ століття – це освіта для людини, її стрижень – розвивальна, культуротворча домінанта, виховання відповідальної особистості, яка здатна до самоосвіти й саморозвитку, уміє критично мислити, опрацьовувати різноманітну інформацію, використовувати набуті знання й уміння для творчого розв’язання проблем, прагне змінити на краще своє життя і життя своєї країни [2: 108]. Це стає можливо не тільки завдяки освіті, але і використанню цифрових технологій, які є світовим трендом розвитку.

Цифрові технології дозволяють інтенсифікувати освітній процес, зробити його мобільним, диференційованим та пристосованим до реалій сучасності. А найголовніше, цифрові технології уможливають забезпечення неперервності навчання в умовах – пандемій, військових збройних конфліктів [2].

Водночас, цифрові технології продемонстрували, що їх потенціал та ефективність буде залежати від компетенцій як працівників, так і керівників, оскільки саме компетенція буде забезпечувати наявність знань та вмінь щодо вирішення певної задачі. Однак, важливо розуміти, що саме цифрові технології призвели до зміни компетенцій абсолютно всіх фахівців, особливо управлінської діяльності. Так, у книзі книзі «Перемогти за допомогою інновацій» професор Гарвардської школи бізнесу Майкл Ташмен і професор вищої школи бізнесу Стенфордського університету Чарльз О’Райлі описують якості керівника, які він має проявити, коли компанія перебуває в перехідному періоді.

Серед них: стратегічне мислення; здатність налагодити емоційний контакт з працівниками на будь-якому рівні; мотивація працівників на досягнення спільної мети; емпатія; впевненість у своїх здібностях і здібностях інших; організація заходів, щоб відзначити пройдений етап; здатність допомагати працівникам справлятися зі стресом, який може бути викликаний різкими змінами; здатність зміцнювати нове бачення і нову культуру; відданість; ефективність; здатність бути взірцем бажаної поведінки [3]. Цей перелік не є вичерпним, його доцільно доповнити умінням приймати управлінські рішення в умовах великої кількості інформації та вміння опрацьовувати значні масиви інформації. Саме цю компетенцію важливо забезпечити під час навчання у закладах вищої освіти, зокрема і викладанні окремих предметів, які є обов’язковими для управлінців.

Особливість цифрової економіки полягає у тому, що цифрові технології будуть використовувати для організацій переважної більшості управлінських процесів, тому вміння працювати з інформацією, проводити дослідження, її здобування, систематизація, аналіз і дослідження - відіграють ключову роль для менеджерів. Адже, вони повинні будуть не тільки її проаналізувати, але і приймати рішення в умовах обмеженої кількості часу, формувати звіти

та доповіді, писати інформаційні повідомлення тощо. Тому, одним із важливих предметів, який формує методологічну основу сучасних менеджерів є «методологія наукових досліджень», яка знайомить управлінців із нормами чинного законодавства щодо роботи з інформацією та відповідними правилами і нормами у сфері наукової етики. Адже, управлінцям, які будуть оприлюднювати інформацію необхідно буде нею володіти.

Тому даний предмет перший знайомить менеджерів із етичними аспектами управлінської діяльності, які будуть не менш важливими, ніж соціально-економічні показники ефективності діяльності. Менеджерам, які будуть обіймати керівні посади іноді потрібно буде приймати етично складні рішення, що ускладнюється в умовах розвитку цифрових технологій, які генерують великі масиви інформації.

Робота з великими даними вимагає дотримання певних критеріїв для того щоб мати змогу опрацювати всю інформацію вчасно, а також отримувати якісні результати. В професійному середовищі ці критерії зводяться до 5V (Volume, Variety, Velocity, Value, та Veracity) тобто: об'єм, різноманітність, швидкість, цінність та точність. Забезпечити дотримання цих принципів у роботі з інформацією менеджерів є важливо, але водночас дуже складно. Оскільки цифрові технології будуть не тільки генерувати дані, але і створювати шуми, бар'єри, які будуть впливати на якість інформації. Тому для менеджерів важливо забезпечити в освітньому процесі формування сучасних компетенцій роботи з інформацією, що дозволить забезпечити дотримання чинного законодавства, етичних та моральних принципів, знань і вмінь роботи з великим масивом даних. Це можливо за рахунок використання різноманітних цифрових рішень. Починаючи від створення Google – акаунту, власних наукових профілів Academia.edu, Index Copernicus, Mendeley, Microsoft Academic, Search і завершуючи володіння навичками користування електронним підписом, формуванням вмінь професійного користувача сервісами Microsoft 360, навичками роботи із відкрити даними.

Таким чином, важливо в процесі викладання управлінських предметів, особливо для менеджерів акцентувати увагу на етичній складовій та формуванні навичок роботи із сучасними сервісами, які будуть використовувати для збирання інформації та її оприлюднення.

Література:

1. *Концепція загальної середньої освіти (12-річна школа). Нормативно-правове забезпечення освіти. У 4 ч. Харків: Видав. гр. "Основа", 2004. Ч. I. 144 с.*
2. *Цифрова трансформація середньої освіти: спільні стратегічні вектори США та країн ЄС. URL: <https://uej.undip.org.ua/index.php/journal/article/view/609/571>*
3. *Як оцінити менеджерські компетенції. URL: <https://hrliga.com/index.php?module=news&op=view&id=23020>*